

Pafoloji Ya da Ciddiyet Üzerine

Durmuş Hocaođlu

Polemik., Sayı No: 2, Haziran 1992., s.3-5

Durmuş Hocaođlu, *Polemik* yazıları sıra no: 2

Bibliyografya Künyesi:

Hocaođlu, Durmuş., “Pafoloji Ya Da Ciddiyet Üzerine”, *Polemik.*, Sayı No: 2, Haziran 1992., s.3-5

İstatistikî Bilgiler:

Sayfa: 3; Kelime: 2.395; Krk.: Boşluksuz: 15.470; Boşluklu: 17.925

Matbû metni tarayarak dönüştüren ve düzenleyen: Durmuş Hocaođlu

Temmuz 2008

Pafoloji Ya Da Ciddiyet Üzerine

Durmuş Hocaoglu

Popülarizasyon, Vülgarizasyon ve Pafoloji (Paf-Bilim):

Türk Dili başta olmak üzere bütün diller, sayın **Hadî Uluengin**'in himmetleriyle yeni bir kelime kazanmak üzere: Paf-Bilim. Bu kelime muhtemelen Fransızca pafologie, İngilizceye de pafology şeklinde geçecektir. Kavramsal anlamı da, öyle görünüyor ki, popülarizasyon ve vülgerizasyon'dan bir kademe daha aşağı olan Pafizasyon (Pafıcılıştırma) olacağı benzer. Müşarünileye tebrik ve teşekkürlerimi sunarım.

Pafoloji (Paf-Bilim):

Rivayet olunur ki Eski Mısır yazı sisteminin insanı çıldırtan karmaşıklığının altında yatan sebeplerden birisi de bilginin belirli ellerde toplanması sağlanmak ve bu suretle o tekele sahip olan kişilere cemiyette erişilmesi son derece zor bir üstünlük sağlamak amacıdır. Daha sonraları bilim, teknolojinin gelişmesi ile karşılıklı bir (korelatif) ilişki içerisinde gitgide geniş kitlelere yayılmıştır. Fakat, has bilim, yani bizatihi bilimin kendisi yine de ancak belirli bir elit zümrenin tekelinde olmakta devam etmiştir (ve bunun değişeceğini ummak için henüz bir işaret yoktur, belki asla da olmayacaktır). Bilimsel bilgileri yaygınlaştırma metodları arasında en çok bilineni, mümkün mertebe basite erç etmek suretiyle belirli bir formasyonu orta öğretimin seviyesinde vermektir. Böylece, kaliteli bir orta öğretimden geçen bir kişi bir çok konu hakkında (biyolojiden tarihe, astronomiden felsefeye varıncaya kadar) temel bilgileri edinmiş olur. Bundan sonraki tahsil basamaklarını artık doğrudan profesyonelleşmeye ve onun da ileri kademesi olan ihtisaslaşmaya yönelik olacağı için bir tür kendi üstüne kapanma hasıl olmakta ve insanlar çok kereler bilimsel bilgile-

rin gelişme seyriden habersiz kalmaktadırlar. İşte bu durumda, belirli bir konudaki bilimsel bilgileri doğrudan meslek erbabı (profesyonel) olmayan kişilere aktarmak için de bazı metodlar geliştirilmiştir ki bunların en başında geleni **Popülarizasyon**'dur. Popülarizasyon (avamleştirme) iki tarafı da keskin bir kılıç gibidir ve muhakkak

geniş bir kültüre sahip profesyonellerce yapılmalıdır. Popülarizasyon işleminde konunun ilmi ağırlıklı temelleri belirli bir seviyeye çıkmış olanların anlayabileceği tarzda hafifletilir, denklemler ortadan kalkar, grafikler kaybolur. İyi bilen iyi anlatır; profesyonellik bunun için zarurettir. Aksi takdirde, yani bu işlemin meslekten olmayan ki-

"P

İÇ Tahsin Bey" namıyla anılan ve Heybeliada Bahriye-i Osmaniyeye Mektebi'nin "Koz-

mografiya Müdürü" olan **Atabüyükbaba**m, İmparatorluğumuz denizcileri için yüzyıl başında yazdığı astronomi kitabında, güneş sistemindeki "seyyare" sayısını sekiz adet olarak kaydetmiştir.

Çünkü, gezegenlerin dokuzuncusu olan Pluton, o tarihte henüz keşfedilmemiştir. Bunun için 1930'u beklemek gerekmiştir.

"**Piç Tahsin Bey**" ise daha önce ölmüştür.

Zaten **Büyükbaba** pozitivist bilimin reberi olmasına rağmen, dini bütün Müslümanlığıyla, yine de, layihasına, kainatı "**Cenab-ı Hakın yaratığı**" notunu düşmeyi ihmal etmemiştir.

Çünkü Eski Ahid'in Tekvin suresi, "**Önce Allah gökleri ve yeri yarattı. Yer ıssız ve boştu. Enginin yüzü üzerinde karanlık vardı. Ve Allah dedi ki, ışık olsun. Ve ışık oldu**" diye başlamıştır.

Atabüyükbaba, mukaddes kitaplara imanda kusur işlememiştir.

AMA şimdi "**Büyük Paf**" oldu.

Her şeyler puf yaptı. Her şeyler pif etti.

Bütün zamanların en büyük ihtilali gerçekleşti. Bilmece çözüldü.

Zira, evrenin ve yaratılışın sırrı keşfedildi.

Sadecene "**Piç Tahsin Bey**"'in tahayyül edemediği Pluton gezegeni değil, Tekvin suresindeki ilahi engin dahi esrarını yitirdi.

Çünkü, 23 Nisan Perşembe günü, Amerikalı astrofizikçi **George Smoot**, COBE uydusunun on beş milyar ışık yılı öteden çektiği termik fotoğrafı gösterdiğinde, insanlık tarihinin en büyük sorusu cevaba kavuştu.

Bütün galaksilerin, bütün samanyollarının, bütün güneşlerin, bütün gezegenlerin, bütün yıldızların ve bütün dünyaların, inanamayacak kadar küçük bir atom parçasından türediği kesinlik kazandı.

"**Büyük Paf**" hayatın kaynağını buldu.

★★★

"**Büyük Paf**" adı verilen teori, ilk olarak 1927 yılında, Belçikalı gökbilimci **George Lemaitre** tarafından ortaya atıldı. Daha sonra, Amerikalı astronom **George Gamow**'un çalışma bazını oluşturdu.

Teori, evrendeki her şeyin, atomdan çok daha küçük ve yalnız bir adet çekirdeğin patlaması sonucunda şekillendiği hipotezini önerdi.

Patlamanın bundan en az on beş milyar yıl önce gerçekleştiği ve proton, nötron ve elektronların muazzam bir sıcaklık yarattığı varsayımını getirdi. Zincirleme evrim saye-

MÜRREKET
28 Nisan 1992

HADİ ULUENGİN

Büyük Paf

sinde de, enerjinin maddeye, maddenin hayata, hayatın da ruha dönüştüğü tezini içerdi.

Ama **Einstein**'in "**kozmojik durağanlık**" kuramı, uzay sistemlerinin zamanda ve mekânda sürekli sabit olmuş olduğu fikrini savunduğundan, "**Büyük Paf**"'ın ispatlanması zorunluluk oluşturmuyordu.

Bunun tek yöntemini de, on beş milyar ışık yılı uzaklıkta, eski patlamadan arda kalmış ve evrenin çok soğuk yatay ısısından daha yüksek bir sıcaklığı maddenin saptamak teşkil ediyordu.

Aritmetik hesaplamalara göre ise aradaki farkın, kullandığımız "**Celcius cetvelin**" otuz milyonda birine tekabül eden üç "**Kelvin derecesi**" olması gerekiyordu.

Hayatın sırrı, suhnet değişikliğinin tespiti ne kalıyordu.

★★★

23 Nisan 1992 Perşembe günü, yaratılışın esrarı çözüldü.

Çünkü, 1989 Kasım'ında uzaya gönderilmiş olan COBE uydusu, ekranların üzerine hayatın suretini düştü.

Peykin yolladığı ve kaz yumurtasını andıran termik fotoğraf, on beş milyar ışık yılı ötede, uzay sıcaklığının üç "**Kelvin derecesi**" daha fazla olduğunu ispatladı.

Evrendeki her şeyin sonsuz küçük bir atomdan doğduğu kesinlik kazandı. Enerjinin maddeye, maddenin hayata, hayatın da ruha dönüştüğü, siyah-beyaz üstünde kanıtlandı.

İnsanlık tarihinin hiç bilinmeyen sorusu cevaba kavuştu.

Bütün zamanların en muazzam "**Büyük Paf**"'ı oldu.

★★★

BİLİYORUM Kİ, Pluton'u tahayyül edemeyen "**Piç Tahsin Bey**", eğer yaşasaydı, kitabına da bu defa da, "**atomu Cenab-ı Hak yarattı**" ibaresini düşerdi.

Eski Ahid'in Tekvin suresine imanda kusur işlemezdi.

Ama **Büyükbaba** şimdi "**Büyük Paf**" oldu.

şilerce yapılması durumunda ortaya konan şey kılıcın diğer keskin yüzü demek olan vülgarizasyon (bayağılaştırma) halini alır. **Vülgarizasyon**'u yapanlar genellikle bu işin esnafıdır (vülgarizasyon esnafı ya da zanaatkârı). Bu esnaf taifesi, ilaç prospektüsleri okuyarak "küçük eczacılık", sağlık ansiklopedileri okuyarak "küçük doktorculuk", ya da cep ilmiyhalleri okuyarak "küçük imamcılık" oynayanlar gibi popülar bilimsel dergileri veya gazetelerden meslekle alakalı olmayan gazetecilerin anlamadan aktardıkları acayıp yazıları kesip dosyalayarak "küçük âlimcilik" oynamaya çalışan amatörçülük heveskârlarıdır. Vülgarizasyon esnafı her ne kadar bilimsel konulara kamuoyunun ilgisini çekmek gibi olumlu bir fonksiyon icra etmek ise de neticede yaptıkları iş hemen daima bayağılaştırma olduğu için yarım-yamalak ve çok kere de yanlış şeyleri aktarmaktadırlar. Yaptıkları sadece bu kadarla kalmamakta ve fakat bu yarım-yamalak bilgilere dayanılarak yine yarım-yamalak ve abur-cubur bir takım felsefî yorumlara gitmektedirler ki bunun tam bir cinayet olduğundan kuşku duyulmamalıdır. Bu tür cinayetlerin aynı zamanda aşırı uçlarda kümelenmiş politik ve ideolojik görüşlere malzeme olarak kullanıldığını ve bunların en başında da "din" gibi ciddi bir konunun geldiğini görüyoruz. Her iki uçtaki vülgarizasyon esnafı da yapacak ciddi bir işleri olmadığı zaman din konusunu adetâ oyalanıp hoşça vakit geçirecek bir tesbih gibi ele alıp şakırdatmaktan adetâ özel ve marazî bir haz duymaktadırlar. Bunların bir ucunda bulunan **fideist vülgarizatörler** bilimi din ile, onun karşısında ve simetrisinde mevzilenmiş olan **ateist vülgarizatörler** ise bilimi dinsizlik ile özdeşleştirmeye çalışmaktadırlar.

İmdi, zaman-zaman bilimsel konularda vülgarizasyonu da katlayan öyle yazılara rastlanmakta ki bunları doğrusu hangi kategoriye sokmak gerektiği hakkında kesin bir karar verebilecek durumda olmadığımızı itiraf etmeliğimiz icap eder. Nihayet, bunların bilinen hiç bir kategoriye girmeyeceğini ve yeni bir kadro ihdasının zarurî olduğunu acizane fehmeylemiş bulunmaktayım

ki bu defa da karşına isim meselesi çıkıverdi: Ne şekilde tesmiye olunmaları gerektiğini düşünürken, sağolsun, **Sayın Uluengin** imdadına yetişti. Üstad, son derece muğlak bir konuyu engin bir 'vukuf' ve 'selâhiyet'le "her şeyler **paf** oldu, **puf** yaptı, **pif** etti" diyerek bir tek cümlede, bir tek kalemde ve Büyük İskender gibi bir tek darbeye halletti mi etmedi mi, siz ona bakın! O halde bu mesele de halledilmiştir; İlhamı kendisinden, isim babalığı da bendenizden olmak üzere yeni bir ilim dalı ve boşta kalanlar için yeni bir eğlence alanı doğmuştur: PAF-BİLİM (PAFOLOJİ) ve PAFİZASYON (PAFCİLLAŞTIRMA). Cümle âleme hayırlı olsun. Pafoloji, sıradan ilimler gibi belirli ve dar alanlarla uğraşmaz, aksine o, bir ulu ilimdir, ilmin her şubesi onun konusuna girer. Bunun içindir ki sibermetik gibi disiplinlerin dahi papucu dama atılacaktır. Bilimler bilimi pafoloji geliyor, savulun!

Ciddiyet

Popülarizasyonu profesyoneller, vülgarizasyonu da esnaflar yapar; hem de ne yapar. Bizde, gelişmiş ülkelerin aksine, ciddi akademik konular, işin ehli ve fakat aynı zamanda tefelsüf kabiliyetini haiz kişilerce popülarize edilmediği için meydan bu işportacılarına kalmış ve onlar da elhak, işi "becermişler", seneler senesi nice akademik konuları vülgarize edip rezil-rüsvâ kılmışlardır. Evrimcilik ve Darwinizm bunların en çok bilinenlerindedir. Şimdilerde yeni ve bakir bir saha keşfeden işbu esnaf taifesi oraya yumulmakta ve zevkten dört-köşe olarak var güçleriyle kirletmeye çalışmaktadırlar. Bu yeni sahanın adı **BIG - BANG**'dır.

Varsa Big-Bang, yoksa Big-Bang! Kimilerine göre Big-Bang adetâ ilmin son durağıdır, benzetmek gibi olmasın bir ayettir. Big-bang geldi, bilim-milim bitti biter. Artık bilimin söyleyeceği başka bir şey yoktur, olabilemez de. Bilim, îmanı tasdik etmiştir, mesele budur. Dahası: Batılı bilim adamları bunu aslında Kur'an-ı Kerim'den öğrenmişlerdir de gizlerler. (Bu konuda daha nice ottan samandan misaller verilerek modern bilimlerin

mukaddes kitabımızdan batılılarca yapılan aparmaların ürünü olduğu ciddi ciddi anlatılır ve hep de şaşarım ki biz ne biçim müslümanız yahu dostlar, elin kâfiri bakın ondan neler istihraç ediyor da biz bindörtüyz senedir döne-döne okuduğumuz halde bir şeycikler üretemedik, yuf olsun bize).

Sayın **Uluengin** de yeni keşfedilen işbu **Big-Bang Pazarı**'na girmiş bulunuyor. Yaptığına popülarizasyon denemez, çünkü profesyonel değil; vülgarizasyon da değil, zira ciddiyyetten uzak. Bu yeni bir yaklaşım, yep-yeni bir tür. Bu arkadaş, son derece ciddi bir konuyu kendisini fevkaledi zorlayarak, paf'larla, puf'larla, pif'lerle sözde karimizah haline dönüştürmek istiyor.

Bir defa müşartünileyhin **dini bütün müslüman** ata babası Piç Tahsin Bey hazretatının niçin Kur'an-ı Kerim'e değil de Eski Ahid'e bağlı bulunduğu tek başına bir mizah unsurudur. İşbu Eski Ahid'in Tekvin suresine gelince: Kelimenin tam anlamıyla anlaşılmaz bir mitoloji yığındır. Orada tasvir edilen Allah, İslâmın bildirdiği "âlim-i külli şey" (her şeyi bilen) değil yarıcahil bir tuhaf ilâhtır. Bir şeyin nasıl olduğunu bilmesi için o şeyi yaratması icap etmektedir. Nitekim Piç Tahsin Bey hazretlerinin torunlarına aktarılan âyetin devamı şöyledir:

"... ve Allah ışığın iyi olduğunu gördü". Bu husus Tekvin suresinin birinci babında tam yedi kere tekrarlanır.

Sayın Uluengin bizleri atabüyükbabaları hakkında malûmatdar kıldık-tan sonra uzun bir degajman yaparak "quelle alaka" bir konuya sıçramakta ve "Ama Şimdi Büyük Paf oldu. Her şeyler puf yaptı. Her şeyler pif etti. Bütün zamanların en büyük ihtilali gerçekleşti. Bilmece çözüldü. Zira evrenin ve yaradılışın sırrı çözüldü./... Tekvin suresindeki ilahî engin dahi esrarını yitirdi" buyurmaktadır. Büyük feraset doğrusu. Evvelen, "paf", kof bir patlamadır ve dahi "bang" muadili değildir. Ama büyük üstadlar için böyle ufak detayların ne önemi var ki. Paf-bilim dediğin ehemmiyetsiz şeylerle değil, her şeyleri puf yapmakla, pif etmekle, bütün zamanların en büyük ihtilalini gerçekleştirmekle, bilmece çö-

mekle, evrenin ve yaratılışın sırrını keşfetmekle, mukaddes kitaplardaki âyetlerin ilahî esrarını yok etmekle uğraşır; diğer teferruat sıradan bilimlerin ve sıradan insanların harcıdır.

Zaman-zaman şahit olmuşumdur. Rölativite teorisini, Big-bang ve diğer kozmoloji teorilerini ilk defa dinleyen öğrencilerin yüzlerinde başka konular-dakine benzemeyen bir dikkat ve ilgi okunur ve bu çocuklar dersten sonra bir müddet bu konuları aralarında ha-raretle müzakere ederler. Geçenlerde bir dostum, oğlunun akşam sofrasında büyük bir heyecanla o gün derste din-lediği Rölativite teorisinden bahsettiği-ni, evdekilerin dikkatinin birazcık da-ğılmasına dahi tahammül edemeyip nasıl sinirlendiğini tebesümle anlatı-yordu. Bu bana meşhur Yeniçeri hikâ-yesini hatırlattı. Camide hoca efendi-nin İsa Resulullah'a Yahudilerce yapılan pek fena muameleyi ziyadesiyle ateşli bir üslûpla hikâye etmesinden etkilenen kahramanımız farzî güç belâ selâmlayıp sokağa fırlayarak fellik-fellik bir Yahudi ararken bula bula bi-zim zavallı bakkal Mişon'u bulur ve kuşağından kavradığı gibi ayaklarını yerden kesip yatağını gırtlığına dayar. Manda gözü gibi dönen gözlerle. "De bakayım ulan nâmert, ne istediniz siz ulûl-âzam hak peygamber İsa Resulul-lah"dan deyû gök gibi gürler. Zavallı Mişon'un cevabı, "Aman paşam o de-diğin binbeşyüz senelik bir iş" olur ama gel de yeniçeriye anlat: "Anlamam çift, ben yeni duydum".

İmdi, sayın **Uluengin** de "yeni duymuş"ların heyecanı ile anlatıyor: "Ve Bilim Büyük Paf olsun dedi". Büyük paf oldu. Ve bilim onun iyi oldu-ğunu gördü.

Üstadın dilinde "paf"laşan işbu Büyük Patlama teorisinin ne mazisi o kadar yeni ve ne de sınanması. Onun doğruluk kriteri zatı muhteremlerinin zannettiği gibi yeni yapılmıştır, 1965'de **Penzias** ve **Wilson** tarafından doğruluğu test edilmiş ve bu da sahip-lerine 1978 Nobel fizik ödülünü getirmiştir. Teorik temelleri ise bahsedildi-ğinin aksine Lemaitre'den daha eskilere uzanır. Ancak her şeye rağ-men Big-Bang bir bilimsel teoridir.

Şimdi şu soruyu soralım: **Teori** nedir? Teori, Grekçe "theorein" (görmek, nazar kılmak) kökünden türetilmiştir ve bir konudaki görüş demektir. Terim olarak anlamı ise, fenomenleri açıkla-mak için kurulan açıklama modeli, bir anlamda senaryo olmaktadır. **Bilim** (İlim) nedir? O da, fenomenal dünyaya ait, yanlışlanabilme imkânına sahip, potansiyel olarak yanlış olan muvaka-kat doğru önermeler cümlesidir. Bu yüzdendir ki hiç bir bilimsel önerme, hiç bir teori "kesin olarak doğru" de-ğildir. Kesin doğru olan bilimsel ola-maz, bilimsel olan da kesin doğru ola-maz.

İşte her şeyler burada "pif" etmek-te. Çünkü bilim kaypaktır, bilim de-ğiş-kendir, bilim ile ezeli-ebedî mutlak hakikat yakalanamaz. Burada, **Louis de Broglie**'ye kulak versek iyi olur: "En iyi kurulmuş prensipler ve en iyi desteklenmiş hükümlerin otuz kırk yıl-da yıkılmaları bize, genel filozofik hü-kümleri bilimlerin ilerlemesine dayan-dırmaya çalışırken ne kadar ihtiyatlı olmak gerektiğini göstermektedir, zira bu iş, daima hareketli bir arazi üzerin-de inşaat yapmak demektir".

Big-Bang, ya da yeni bilimsel adıyla Büyükpaf, sadece bir teoridir. Bakınız, modern fizikte başka ne tür teoriler var: (Kalın çizgilerle bir tas-nif): **1) Big-bang teorisi, 2) Kararlı Hal (Steady State) teorisi, 3) Titreşim (Ossillation) teorisi.** Bunların her birisinin de kendine göre iç-tutarlılıklar olduğu gibi, az da olsa ka-nıtları vardır. Burada bunları anlatma-nın ne yeri ve ne de zamanı (ne yazık ki **Polemik** sadece 32 sayfa hepsi de bana ait değil). Ancak, Big-bang için şunu söyleyebiliriz: Bu teoriye göre, bütün kâinat belirli bir süre önce, için-de maddenin mevcut olmadığı bir "ilk hal"den oluşmuştur ve- dikkatlerinizi çekerim- bu oluşma ne bir "zaman içinde" ve ne de bir "mekân içinde" ce-reyan etmiştir. Zira, Big-Bang, en ha-lis anlamı ile "Kâinatın Yaratılışı" de-mektir. Yani, ondan önce ne kâinat vardı, ne mekân (Uzam ve uzay) ve ne de zaman. Bunun içindir ki "Big-Bangdan önceki zaman" ifadesi anlam-sızlıktır. Zaman da Big-Bang ile bir-

likte "yaratılmıştır". Bütün iş, bir kısa sürede değil, "süresiz" olarak vuku bulmuştur: "OL!" denmiştir ve olmuş-tur, hepsi bu kadar.

Eğer inançlarımız ile bilimsel veri-ler arasında bağlantı aramak gibi bir zaruretimiz varsa "ilâhî esrarı puf etti-ren" değil, "ateizmi puf ettiren" bir pa-folojik durumdur. Ve derim ki illâ ki ve muhakkak bu konuda bir şeyler söylemek ihtiyacı duyuluyorsa, önce-likle, böyle şeylerin "üç Kelvin derece-sinin Celcius cetvelinin otuz milyonda birine eşit olduğunu" söyleyecek kadar mevzudan bîhaber pafologların harcı olamayacağı ve sonra da, hiç ama hiç bir bilimsel verinin hayatın ve evrenin sırrını mırrını keşfedip ilahî enginlerin esrarını yitirmeyeceğidir.

Benim burada bilumum pafologla-ra ve vülgarizasyon esnafına söyleye-cek son bir sözüm var. Siz, sağdaki pa-fologlar: Bütün imanınızı "evrenin sonlu olduğu" önermesine bağlamaya çalışmayınız. Varsın evren sonsuz ol-sun; Cenâb-ı Allah'ın, kaadiri mutlak olan Rabbin gücüne, yaratma sıfatının tezahürüne sınır mı çekmek istiyorsu-nuz? O, "sonsuz ve sınırsız" olan bir evren yaratmaya muktedir değil midir? Elhak öyledir: "İnnâ künnâ fâilîn!" (Enbiya, 104). O, "âlemler"in Rabbi değil midir? Elhak öyledir: "Rabbi'l-Âlemîn" (Fatiha, 1). Ve o, yaratıkların her daim yok edip yeniden yaratmaz mı, yani o "daimî bir yaratma" içinde değil midir? Elhak öyledir: "Külle yev-min huva fî ş'en" (Rahman, 29). Siz, soldaki pafologlar, hiç ama hiç bir bi-limsel verinin Allah'ın, meleklerin, âhiretin mevcut olmadığını kanıtlama-ya muktedir olamayacağını; bütün bi-limlerin, bize yine "verilmiş" olan du-yu organları ve akıl ile bize "verilmiş" olan şu cihan'ı incelemekten ve hep ondaki akıl almaz (alsaydı zaten işi bi-tirirdik, olmadığı için sürekli yanılıyo-ruz) sağlamlıktaki tutarlı örgüyü orta-ya koymaktan başka bir iş yapmadığını ne zaman idrâk edeceksi-niz?

